NJN'er Jan-Freerk Kloen

'Liefde voor natuur zit hem in het bloed'

In de rubriek Groene Gast zetten we graag een natuurliefhebber in het zonnetje. Iemand die zich inzet voor natuur en wiens passie gedeeld mag worden. Maak kennis met Groene Gast Jan-Freerk Kloen.

Tekst:
José Kok
Coördinator Vrijwilligers,
De Vlinderstichting

Ik ga een middagje op pad met Jan-Freerk Kloen (23), oud-stagiair bij De Vlinderstichting en al vanaf zijn twaalfde lid van de Nederlandse Jeugdbond voor Natuurstudie (NJN). De liefde voor de natuur zat hem in het bloed, want zijn ouders hebben elkaar ontmoet bij de NJN. Aldaar begon Jan-Freerk eerst met reptielen, maar in het tweede jaar pakte hij ook de libellen erbij. Hij heeft veel geleerd op verschillende libellenkampen. Een van die kampen werd geleid door topkenners Christophe Brochard en Marcel Wasscher. Met zulke mentoren gaat de leercurve heel steil: "Ontzettend gaaf!"

Ook in zijn eigen tijd doet hij steeds meer met libellen. Hij fotografeert veel en goed, heeft een eigen blog, en is nu bezig met larvenhuidjes determineren met behulp van de nieuwe gids.

Al snel merk ik dat hij zo'n typische NJN-eigenschap heeft: verantwoordelijkheidsgevoel. Dat komt bij velen vanzelf omdat de kampen worden georganiseerd door de NJN'ers zelf. We lopen samen over het Wekeromse Zand, waar hij zijn onderzoek voor De Vlinderstichting heeft gedaan aan venglazenmakers. Jan-Freerk: "Dit jaar is het treurig gesteld met de libellen. Door de warmte en de droogte gaat het niet goed." We lopen van een van de droogste delen van Nederland, het stuifzand, naar een vennetje waar altijd wel water in staat. Jan-Freerk legt uit dat dit wordt gevoed door grondwater, omdat het zo diep is. Hij pakt meteen de verrekijker en kijkt vanaf een afstandje wat er zit.

"Ik zie vaak al aan het gedrag wat er vliegt. Zeker met de glazenmakers."

"Ik ben gefascineerd door de noordelijke libellensoorten. Er zitten zulke mooie soorten bij! De venglazenmaker is er ook een. Door mijn onderzoek kwam ik erachter dat Nederland hoort bij de warmste 1% van zijn verspreidingsgebied. Maar er zijn libellen die nóg koudere omstandigheden nodig hebben. Ze lopen met de opwarming allemaal tegen hun grens aan. De zuidelijke soorten die je erbij krijgt zijn allemaal generalisten. Ook soorten als bruine glazenmaker, maanwaterjuffer en zwarte heidelibel zijn koudeminnende specialisten die door de klimaatopwarming bedreigd worden."

Jan-Freerk Kloen

Blauwe glazenmaker, man en vrouw.

Jan-Freerk Kloen

Bruine glazenmaker.

Jan-Freerk kijkt over het water en wijst me op de vele blauwe glazenmakers. “De vrouwtjes leggen hun eitjes best ver van de kant, de larven sluipen ook vaak meters van het water pas uit. Omdat de keizerlibellen nu weg zijn durven ze weer, anders worden ze weggejaagd. Kijk, copula’s houtpantserjuffer vliegen voorbij en op dat gras zitten tengere pantserjuffers eitjes te leggen!”

Hij vertelt, en zijn ogen stralen: “De NJN is leuk voor iedereen die de natuur en buiten zijn leuk vindt. Er komen heel veel verschillende mensen, maar iedereen vindt zijn plekje.”

“Het is dé plek om je soortenkennis op te krikken als je dat leuk vindt, maar ook ruimte voor als je gewoon graag in de natuur bent.”

“Het is een leuke combi van een dolle boel met echt serieus leren en waarnemingen doen. Lid zijn mag tot en met je 25e, het is dus echt voor en door jongeren. Er zijn veel tradities, waarvan er sommige al zo oud als de NJN zijn (105 jaar!), maar je hoeft nooit mee te doen als je iets niet leuk vindt, en …”

“Wacht, ik ben even afgeleid: een bruine glazenmaker!”

Snel pakt hij zijn camera en rent naar de andere kant van het vennetje. Hij krijgt hem op de foto.

Jan-Freerk vertelt over zijn fietsvakantie in Zweden, vorig jaar. “In Zweden zie je opeens hoe hoogveen eruit hoort te zien als het ongestoord is. Heel groot en heel ontoegankelijk, als je niet goed uitkijkt zak je tot je middel weg. Er zijn veel bijzondere planten, veel bijzondere libellen. Je mag bijna overal van het pad, je kunt het echt ervaren. Het is overweldigend om te zien hoe het hoort te zijn. En dan kom je weer terug in Nederland … en dat is dan best een teleurstelling. Wat wij hier hebben stelt eigenlijk niks meer voor.”

“En in Nederland is er zo weinig hoogveen dat je het niet kunt máken een stap van het pad te gaan – het is zó aangetast.”

Ik vraag hem waarvan hij droomt: wat zou hij willen veranderen als dat mogelijk was? Hij vertelt dat hij de klimaatverandering zou willen stoppen. Dan zouden die noordelijke soorten voor Nederland bewaard blijven. Hij wordt er zo triest van dat vroeger maanwaterjuffer, venglazenmaker en zwarte heidelibel heel algemeen waren en dat ze nu verdrongen worden tot enkele plekjes waar er maar enkele zitten. Maar voorlopig gaat hij zich eerst inzetten voor reptielen en amfibieën. Na zijn stage bij De Vlinderstichting is Jan-Freerk namelijk aan de slag bij RAVON als projectmedewerker. Hier werkt hij onder andere aan het project Pad uit de Put waarbij ze paddenplannen maken voor gemeenten om het leven van amfibieën binnen de bebouwde kom makkelijker te maken. ●